

Košnerová a Švabíková

v Hauptmannově »Bobřím kožichu«.

Několik poznámek k provedení Vančurova „Alchymisty“.

Ceská tvorba dramatická v posledních letech neposkytuje pohled zvláště utěšený. Necht nás neošalejí reklamní novinky novin o českých hrách pronikajících na cizí jeviště. Nelze nevidět, že se požadavky zlevnily. Ze lesk snadných úspěchů obratných řemeslníků oslepil

i oči našich dramatiků, kteří jako by žili v tichounkém závětří někde mimo Evropu. Jsme v prostředí přemíry dějů, svět se rozkládá a jeho molekuly se opět kupí v nebývalé tvary, proměna, jíž prozíráme, je prazákladní, ale ani zmatky, ani naděje se ani z povzdálí nedotekly představ českých dramatiků. Všude kolem je prudkých konfliktů — chceme je vidět ztvárněny a řešeny, s bušením naléhají otázky, chceme, aby je jeviště formulovalo a tak, aby hlediště si na ně mohlo odpovědět. Ale čeští autoři žertovně přemýšlejí o tom, co je dovoleno mužům v manželství (těm, kteří na to mají dost času), baví se mezerou v paměti profesůrka, jenž se poprvé opil, zajímají se o osud filmových hvězd, jež si může koupit, kdo na to má — k čemuž autor dá konečně i svou sankci. Vždyt je to otázkou úspěchu.

I tento druh her je jen otázkou úspěchu. Snovají se hladké, bystré dialogy, pěkně letící vpřed, účinně pointované, leč tak, aby to neobtěžovalo příliš ani herce ani diváka a nad všechnu problematiku je tu počet repris a uznalost náročného diváka. České komedie bývaly až hrůza naivní. Dnes už se to naši autoři naučili a svou věc provozují s inteligencí a s divadelně účinným vtipem, avšak kam se poděla poesie, kde jsou dramata, která řešením dramatického konfliktu se snažila dobrat se nějakých nových poznání, která usilovala stavět na jeviště typické dnešní lidi v jejich pravé podobě.

»Alchymista« Vladislava Vančury je hra, v tomto stavu domácí produkce, významu vskutku mimořádného. Právem, při jejím pražském pro-

vedení poukázal Otokar Fischer, jak se vyzvedá z nížin česká tvorba divadelní.

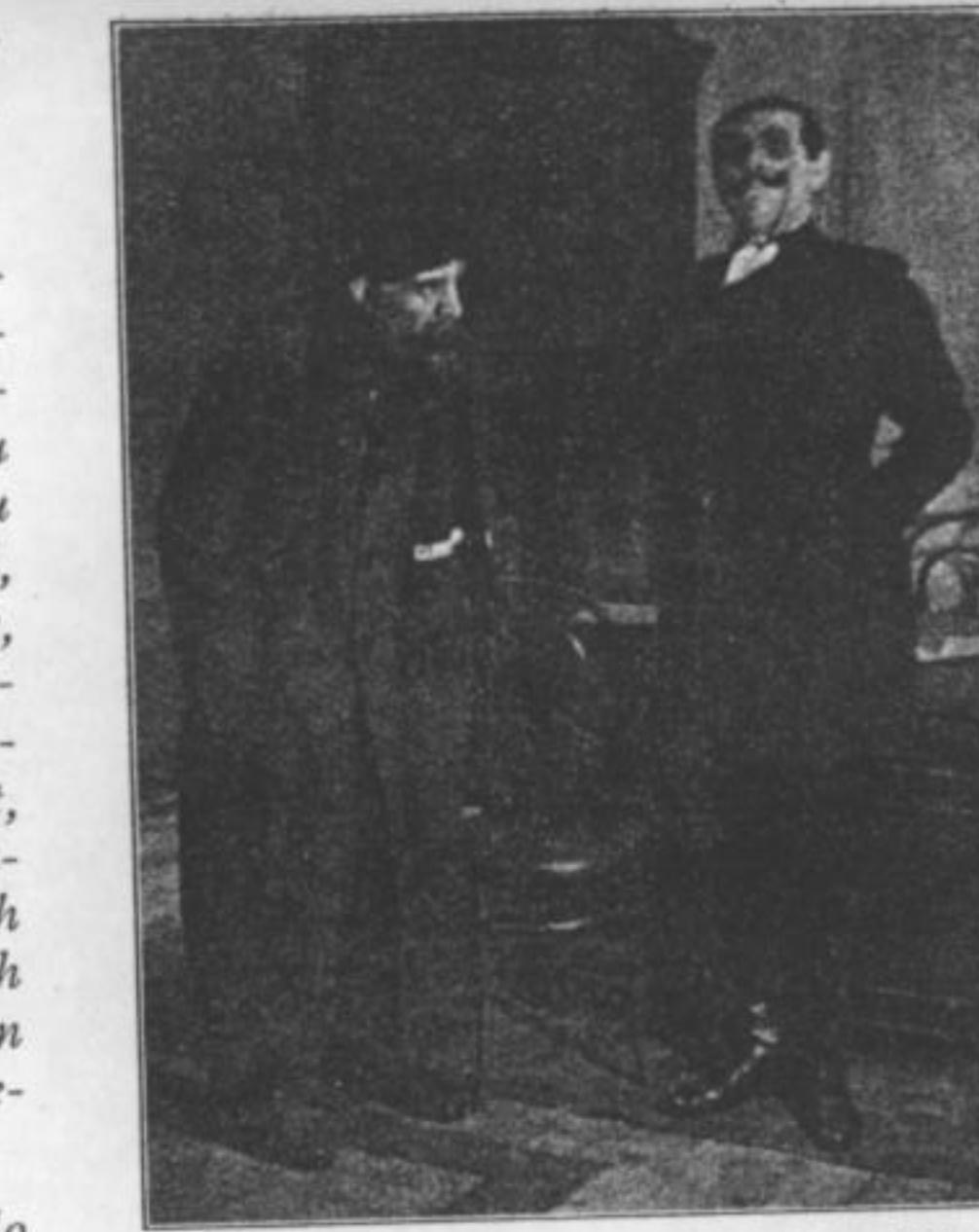
*

Vladislav Vančura dosáhl výjimečného postavení v české literatuře především svým klopotným a tuhým usilováním o přesnost formulace, o ukázněnou a dobře vypočtenou stavbu, budovanou ze slov, schopných plnit svou funkci, ze slov, spázejících se pevně ve věty, jejichž konstrukce má u Vančury maximální únosnost výrazu. Žádná náhodnost, žádná vyprávěcká ledabylost, skládání z ošuntělých vět, nastavovaných a nic neříkajících, plných otřelých příměsí a obvyklých, příliš obvyklých vazeb! U Vančury není slovo pouhým sdělovacím prostředkem. Vančura nepopisuje — vytváří. Je básník.

Již v jeho dílech prosaických se našlo tolik stran, kde zazněla prudká a úderná dramatičnost jako vzácný kov a kde věty dopadaly ráz na ráz jako ve vášnivé seči. Vždy bylo lze tušit, že Vančura sáhne po dramatu, jako po další své možnosti. Nyní napsal »Alchymistu«.

*

»Učitel a žák« a »Nemocná dívka«, byly první hry Vančurovy. V nich jako by chtěl vyzkoušet pokud snese jeviště tihu jeho hutných slov a nakolik může herec vlásti jazykem básníkovým. »Alchymistou« se odvážil už Vančura velké divadelní skladby. Toto drama má jistě všechnu krásu a mocnost jeho románů, ale to by znamenalo málo, kdyby »Alchymista« neměl divadelní básnirost. Vančura snad neumí vládnout všelijakými těmi jevištěními efekty, vězicími v zauzlování a rozmotávání zápletky (což je stále a stále jedno a totéž). Vančura se i snaží tomuto způ-

Skřivan a Hospodský

v Hauptmannově »Bobřím kožichu«.

sobu práce se vynhnout. Ale má ostré vidění příčin a následků, umí pevně uchopit lidské typy, má dramatický zrak!

Nedívajte se na »Alchymistu«, jehož děj je položen do údolí Rudolfského, jako na hru historickou. Perspektiva historie je užita zde proto, aby věci a lidé vystoupili v celkové přehlednosti, v oné jasnosti, již dává odstup. Nehledejte v tomto dramatu historických pravd. Pravdy obou stran měly subtilnější, jemnější odstíny. Zmatenost lidi v »Alchymistovi« a svářející se vášně a konflikty, v nichž váznou typy z hry — to je něco příliš živého a našeho. Dalo by se říci, že Vančurovo drama analysuje příznačný český komplex.

*

HIS MASTER'S VOICE

autorisovaná prodejna gramofonů a desek
JOSEF LÍDL, BRNO, ZELNÝ TRH 10

Nejnovější snímky.

Moderní i klasická hudba

SLAVIA

VZÁJEMNĚ POJIŠŤOVACÍ BANKA
BRNO. TELEFON 10.855. - VŠECHNY DRUHY POJIŠTĚNÍ.

Jarmila Urbánková

v úloze Alice v Devalově hře »Slečna vychovatelka«. (Umělkyně hrála úlohu po-hostinsky v Měst. divadle, Kr. Vinohrady.)

Herec není pouhým poslušným tlumočníkem básníka, jak se za to dříve mělo. Není reproduktorem, tlampačem básníkových pravd pro hlediště. Poslání herce není jen sdělovat, oživovat — ale vytvářet. Ani Vančurovo dílo, má-li se stát divadlem, nemůže přijmout jinou funkci, než tu, kterou má lešení, kostra, nesoucí výtvar sochařův. Herec hněte svou figurou a slova básníkova jsou jenom podpěrou forem, které na nich vyrůstají, vzdouvají se a propadají, které musí tvořit organický celek schopný žít vlastním osobitým životem.

Provedením Vančurova »Alchymisty« ocíl se brněnský soubor herecký před úkolem, jenž vyžaduje všech sil, nejživější představivosti a také skutečné kultury mluvené řeči. V této hře není nic na snadě. Nevystačí se tu s figurárením, s vykreslením žánru. Nic Vančura herci v nejmenším neusnadňuje. Necharakterisuje postavy svého dramatu strukturou jejich vět. Herci je začít vskutku od počátku.

Není snadné nést tíhu Vančurových vět. A není také lehké se ostrážitě vyhýbat úskalím retoričnosti a prázdného manýrovitého pathosu. Tady nevystačí herec s realismem. Musí umocňovat. Básnit.

*

Touha po věrné nápodobě skutečnosti vedla před desetiletími k tomu, že se budovaly na jevištích opravdové interiéry, pevných stěn a dveří, jichž klika se dala stisknout a které bouchaly. Autoři měli zaručeno přijetí svých her tím spíše, čím méně proměn si diktovali. Stala se z toho ctnost. Požadavek jednoty místa a času jedinou možností.

Dnes už nás neuspokojuje jeviště té nehybnosti. Necht každý výjev dostane své rozměry i organisaci scény! Necht vše má své nálcžité prostředí a svůj pravý výraz i v konstrukci, na níž a v níž herec rozvinuje svou akci. Jevíště se musí přizpůsobit hře. Vždy a každou chvíli. Musí mít tolik pružnosti, aby i v něm se obrážela proměnlivost děje. I divadlo žije pohybem. Pohybem, který musí mít však svou divadelní zákonitost. Což je poznámka k inscenaci.

Otakar Mrkvíčka.

Malý
CONTINENTAL

CONTINENTAL

psací stroje kancelářské a přenosné, stroje sečítací, počítací a účtovací

Veškeré kancelářské potřeby.
ODBORNÁ DÍLNA.

NOVÁ ADRESA OD 1. I. 1933.

BRNO, NÁM. SVOBODY Č. 10.

Hlavní zastoupení:

ORMEKA

kancelářské stroje
s. r. o.

BRNO, Palác Morava.

DIVADELNÍ 3.

Tel. 11.464.

**Z historie malého státu, který byl předmětem
velkých sporů**

MORAVSKÉ' SLOVO

29.11.1932 č. 232, s. 2 Jak byla vyhlášena samostatnost albánská před 20 léty

Odedávna neklidná Albánia ozvala se zase jednou proti nadvládě turecké r. 1910 a odbojné hnutí trvalo i roku následujícího, podněcováno nejde skupinami krajanů, kteří se uchýlili pro jistotu přes hranice do Č. Hory, nýbrž i posilování přímo podporou tamního krále Nikity. Jestliže sešlo ze zamýšlené výpravy dobrodružného syna Garibaldiho na pomoc albánské svobodě, přece byl velmi živý aspoň dovoz italských zbraní. Dokonce Šivket paša chtěl jménem vlasti bezohledně knieny některé vypudití a „přesadi-

ti" do rovin, aby na jejich míslo usadil spolehlivé mohamedánské Turky.

Albánců se však ujalo Rakousko, doporu-

-no, přišla Videň s novým ná-
nenáviděnému Srbsku znemo-
moří, doporučovala zřízení sa-
albánského, jenž by zahrnoval
mezi Č. Horou a Řeckem.

Pravda ovšem je, že to ne novopečeného ministra Berchta s myšlenkou tou vídeňská tala pro případ, že by se turec jak o tom plánu byli zpraveni Petrohradě. Už v úmluvě v M. Goluchowski s Italií, že v přírecka se má zřídit autonomin

Marné byly důvody i r
státníků, dovolávajíce se k
va i hospodářských zájmů, na
všechny sebe lákavější nabídky
veřejně mínění doma i v ciz
působeno vymyšlenými zpráva
srbských násilnostech a zvěrst
naly svou práci. Ovšem že n
gen. štábu Conrad z Hötzend
nový stát zůstal pod rakouský
zajistiv tak Vídni v budoucnu
150.000 bojovníků. Dne 28. lis
vyhlášena velmocmi svobodná
nie, aby tak Videň vypálila
ale byl to útvar opravdu um
ším mrtvě narozené dítě. Vlád
výbor ve Valoně v čele s Jima
šou, kdežto proti němu stál g
v Tiraně, jenž doufal, že dos
země. Mluvilo se o četných
ského trůnu, ačkoli byl od počá
ný a proto hodně vratký. Byl
zejména vévoda Ferdinand Bo
pensieru, jenž byl v příbuzen
italské královské rodině, ale
zíl zase jednou Němec, princ
protože byl synovcem tehdej
lovný, známé spisovatelským
Sylva.

Premiéra Vančurova Alchymisty v Brně

Brno 28. listopadu. -jbs- Po pražské premiéře ve Stavovském divadle uvedena byla po prvé hra Vladislava Vančury Alchymista v sobotu 26. t. m. v divadle Na hradbá h za pohostinské režie O. Mrkvičky. Třebaže zaklenuje Vančura hru do rudolfské doby, nejde o historické drama, ale o divadelní vyjádření, konfliktu mezi renaissanční, vyrovnaností, plnosti života, slunnou radostností a studenou severskou hloubavosti. Vlašský hvězdář Alessandro del Morone svým temperamentem, jižní vitalitou, jasnou pochodu ducha působí úplně rozkladně v tomto cízim prostředím, probudí v starém hraběti Martinnu Koryčanovi shylokovskou chtivost zlata, v jeho ženě hříšnou nevěru a v Michaeli Koryčanovi touhu po vědění, jež sváží se v bolesném konfliktu se strachem před věčnou záhubou. Pro krásnou hraběnku dává se strhnouti k podvodu s výrobou zlata, ale je rehabilitován svými přesnými astronomickými výpočty, které se potvrdily. I když nemůžeme zamlčeti, že básnické slovo, na které klade Vančura takový důraz, míjí se dramatickým účinkem, že svář posedlosti, již propa-

daji téměř všechny osoby dramatu není sveden v jasný, jednotící tok, přece jen z této nové Vančurovy hry cítíme vyřazovat velikost a sílu ducha, jež obnažuje prazákladní kořeny problému, cítíme dramatika, který má nejen co říci, ale jenž dovede najít pro to pravou básnickou formu.

Po reprodukční stránce je Alchymista úkolem nad jiné těžkým. O. Mrkvíčka podjal se tu úlohy režiséra a nutno doznati, že obstál čestně. Jako malíř navrhl si sám scénickou výpravu, v niž projevil správné pochopení pro funkci scény a pro její rytmus. Režijně zvládl hru bez hrubších defektů, usiloval dátí scénám pevnou vazbu, slovu jasnou plastiku a únosnost řeči, barvitost a vnitřní resonanci. Jeho technické nedostatky projevily se nejvíce v davových sénách, jež působily neorganisovaným zmatkem. Také charakterovou nevýraznost některých rolí nutno přičísti k tiži režie. Z herců o zdar hry přičinili se především Vl. Leraus v Messandrově, Josef Skřivan v Rudolfu II., Fr. Šlégr v Martinu Koryčanovi, Zděnka Gräfová v hraběnce Anně, Jiří Čermáková v Evě a při E. Pechová v chůvě Alžbětě.

Společný boj proti nadvládě ziskuchtivců

Brno 28. listopadu. (Chl) Za předsednictví posl. Vaňka z Třebíče a četné účasti delegátů a hostů konal se včera v Brně »U tří kohoutů« zemský sjezd Jednoty nár. socialistických živnostníků. Ústředí v Praze zastupoval taj. Mistr. Obsáhlé zprávy činovníků svědčí o čilé organizační činnosti Jednoty, jejíž výsledky se také projevují v jejím vzrůstu a úspěších v četných akcích, které v zájmu živnostnictva a obchodu podnikla. Hlavní referent posl. Vaněk referoval o všech aktuálních otázkách živnostenských, o vlivu neblahých hospodářských poměrů, zasahujících ničivě do existencí živnostnictva a o energických akcích stranou nár. soc. v zájmu živnostnictva vedených, a to s určitými výsledky. — Debata o jeho řeči trvala značnou dobu a pohybovala se na vysoké úrovni. Jednomyslně byla přijata resoluce, zdůrazňující také nezbytnost solidárního postupu s dělnicem a zaměstnanectvem vůbec. Živnostnictvo nár. soc. se plně staví za oprávněné požadavky dělnické a zaměstnanecké, poněvadž jeho osud je těsně spjat s jejich osudem. Ze svých požadavků zdůrazňuje živnostnictvo zejména zmírujení daňových břemen, vymáhání daní především u velkopodnikatelů, průmyslníků a pod., spravedlivé ukládání daní malým poplatníkům, nemožnost dalšího zvyšování daní a dávek, které postihují drobné živnostnictvo, zavedení jednotné progresivní daně z dříchu, starobní a invalidní pojištění živnostnictva a obchodnictva, projednání zákona o levném živ-

nostenském úvěru, pronikavé snížení úrokové míry, brzké vydání zákona proti kartelům, který by znemožnil diktování vyšokých cen, zrušení továrních správkáren obuvi, sloučení ústředen úrazového, nemocenského, starobního a invalidního pojištění v zájmu zlevnění správy. Zastavení další sanace bank a výbudování živnostenského školství. Sekce trafikantů předložila vlastní obsáhlou resoluci, která byla přikázána zemskému výboru jednočl. Novým předsedou zemské jednoty byl zvolen Frant. Dostál čeh. v Ořechově, I. nám. poslanec Vaněk, II. náměstkem posl. Solfronk.

Do další činnosti jde Zemská jednota s nejlepšími nadějemi. Její rozhodnutí pracovat i nadále v těsném souručenství se zaměstnanci odkázanými na výsledek práce svých rukou, je jistě svědectvím, že správně chápe význam a dosah současných hospodářských a sociálních poměrů, které tříživě doléhají na sociálně slabší a mohou být změněny jen jejich solidárním postupem v obraně i v boji o nové uspořádání společenských řádů.

Smrt pilota-plachtaře

Hirzenhein 28. listopadu. (ČTK.) Včera odnoledne konal pilot Biber rekordní let. Při přistávání náhle se však plachetové letadlo zřítilo s výše 50 metrů a Bibera pohřbilo ve svých troskách.

Teprve v červnu 1913 se konference velmoci o zatímni něhož nově zrozený stát měl jehož panovnška určí podle do to se zaručovaly zároveň za státu. Zatímni správu měla komise, složená ze zástupců 6 zástupce albánského, která by klid, pořádek a bezpečnost. Šlé rému měli veleti cízi dřístoji mluvilo o Švédech, ale nakonečně vlivem Vídňě, která byl tronkou Albánie. Však to asi ně s novým státem dopadlo. F možnost, aby se uspořádal, pak rá Albáni strhla do svého vjeví více méně jako osada ita krátkozraká politika dopomoh

Pakt o neústočnosti Sověty a Poláků

Moskva 28. listopadu. - Tratifikován pakt o neúčasti, který byl podepsán již 25. čořekává, že v nejbližší době h dobu pakt mezi Sověty a Fj v proudu. »Izvestija« považuje níku podepsání paktu sově rozhodný úspěch zahraniční vyslovují mínění, že nyní byl letý boj o mír mezi oběma v

KULTURNÍ KRONIKA

Jazykovědné snahy na Slovensku

ja - Bratislava 9. listopadu

Jazykovědný odbor Učené společnosti Šafářkova měl v sobotu a v neděli svou první schůzi v Bratislavě. Řídil ji předseda duchovědné tridy profesor V. Chaloupecký, který přál novému odboru, aby mu Šafářkova společnost byla štitem a ochranou a aby slovenčina, z níž se stalo politicum, byla předmětem jen vědecké práce. Předseda odboru docent V. Vážný po vzpomince věnované zejména profesoru J. Damborskému vyložil, jak odbor vznikl. Po známé valné schůzi Matice slovenské 12. května vystoupilo z 18 členů jazykového odboru při Matici 14 členů a dohodli se setrvat jako celek. Šafářkova společnost na návrh duchovědné tridy se usnesla zřídit jazykovědný odbor s právem kooptovat členy do svých komisí. Předsedou odboru se stal docent V. Vážný a referentem prof. F. Bujnák, do komisi byli kooptováni členové bývalého matičního odboru, pokud nejsou členy společnosti.

Schůze jazykovědného odboru si určila program práce na rok 1932/33 a komise jej podrobněji propracovaly. V podstatě bude odbor konat titul práci a tak jako dříve Jazykový odbor při Matice slov. Doc. Vážný bude pokračovat v excerpování a studiu národního materiálu slovenského, získaného dotazníkovou akcí, s posluchači slavistiky na bratislavské univerzitě. Dosud je zpracován jazykový materiál asi ze 125 vesnic, do podzimu 1933 jich bude asi 250. To jsou připravné práce pro přímé studium národního samého, pro které se připravuje síň, kde se bude zkoumat, dále exploratori i pomůcky technické. Výsledkem celé akce bude syntetický spis o slovenských národních a jazykových krajích a vesnicích. Vyuštěna je už monografie o liptovském národní ještě nákladem matičním, docent Vážný dokončuje studii o národní Turci a národní slovnik turčanský, další pracovníci připravují monografie o Spiši, Gemeru a Trnavsku. Celá práce potrvá osmě několik let a děje se v mezinárodním rámci. Podobný výzkum připravuje Polsko a Jugoslavie.

Pravopisná komise se bude starat nejen o otázky pravopisné, ale bude si věmat všechno, co souvisí s jazykovou správností. Po vydání pravopisného slovníku, ještě Matici, usnesla se bývalá pravopisná komise matiční v prosinci minulého roku, že na systému slovenského pravopisu nebude nic měnit. Stejně méně má nepochyběně i ministerstvo školství a národní osvěty, takže není nebezpečí, že by v slovenském pravopise nastaly větší změny. Do dvou let nepríjde ani k novému vydání nynějších pravidel pravopisu. Kdo bude vydávat nové vydání pravidel, dnes nevíme, ale autorství dnešních pravidel má stará pravopisná komise a lze doufat, že při aprobaci nového vydání budou mít její členové též hlas.

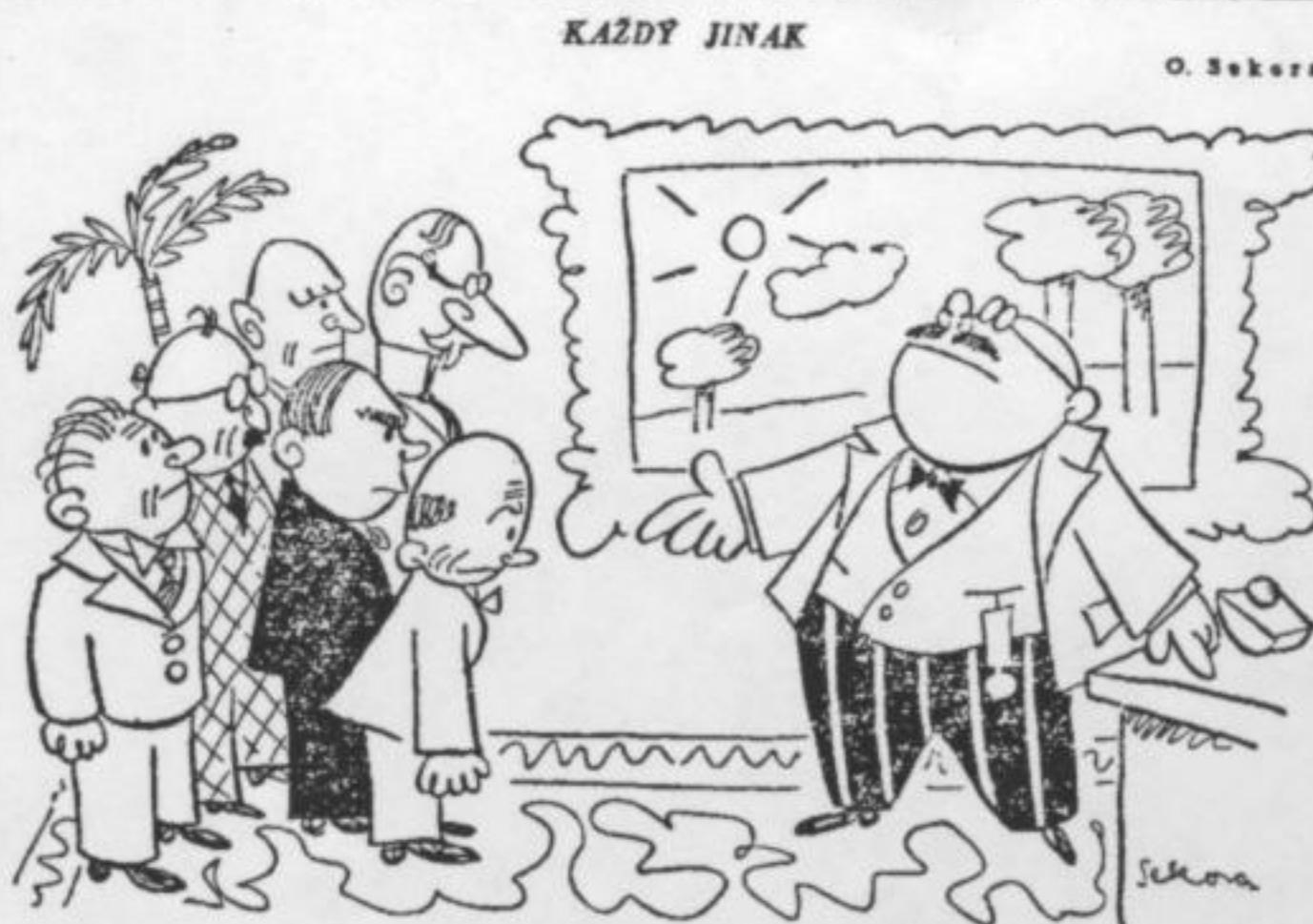
Slovenská komise si už také dříve určila rozsah a program práce. Má připravit asi do pěti let příruční slovník literární slovenčiny a při tom připravovat velký vědecký slovník slovenský podle vzoru přípravných prací pro slovník český. Schopan excerptori z posluchačů filosofie bratislavské univerzity jsou vybráni. Materiál pro příruční slovník se získá z excerptu vybraných děl praxických, básnických i vědeckých od Štúra až dodnes, z odborné terminologie technické všech oborů a z živého materiálu. Komise slovníková společně s pravopisnou chce vnovat přeč odborné terminologii vědecké v slovenských učebnicích pro všechny typy škol, neboť tam je dnes hotový chaos a libovůle. Zenský výbor, ministerstvo školství snad i již zajistí umožnit toto velmi důležitou práci přiměřeným dotacemi; roční potřeba tu bude asi 20.000 Kč. Zivý zájem vytvárá rozprava o odborném jazykovém časopise, v podstatě praktickém, ovšem i s vědeckými článci, ale psanými populárně. Snad by bylo možno najít pro jeho vydání i soukromého nakladatele. Prozatím však časopis nebude založen, protože bude možno publikovat v časopise Šafářkova společnosti Bratislava a větší práce v publikacích společnosti. Ale materiál pro samostatný časopis se připravuje.

Z pražské činohry

Vladislav Vančura: Alchymista.

Ot. F. - Praha 9. listopadu

K první hře, již se čelní prosaik dostal na velkou scénu (v úterý 8. listopadu v Stavovském divadle), vedla cesta několikerá: předně od Vančurových dvojmonogramatických dramat, vede nichž jeho nový kus o zlatu, lásku a hvězdách mračší podklad a výšší vztos a s nímž se edili o výboje slova; za druhé od dáravých pokusů dívala i románu o vystízení lákavých tajů zlatého věku Rudolfova a Zlaté uličky alchymisty na Hradčanech: dále od Bea Jonsonovy komedie o šejdijském alchymistovi Subtleovi, kterou měl Vančura pro Národní divadlo upravit a která ho vrátila jeho vlastnímu dřívu mu vytvářivšímu námitu; dále od ideologie některých scénických děl, v nichž před ním byla již podávána protikladná psychologie českých hľoubařů-písmáka a lebkého, velkorysého temperamentu jižního. Ale všechna taková východiska ustupují proti blavé prapřípravě Vančurových výjevů a tu je hledati v těch zvláštních, při vši drastice přísně stylizovaných dialozích - monologech, které jsou výzačným doprovodem jeho románu a významnou vymožeností našeho umění výpravného. Stálo by za podrobný rozbor, jakou ūhu a jaký slovník mají vsuvky přímých řecí v jeho průzách, jak jsou obdařeny oso-

— Pánové, jen se všichni držíme vládního prohlášení. Šetřit, řešit a řešit. Vždyť já si také ukládám!

bité charakteristickými rysy a jak se přec podávány matka a dcera Evou Vrchlickou a jen vzdalují realismu, jak vytvářejí apoteózami, výpustkami, přezdívками, třeba nadávkami kolem mluvicích osob ovzduší, do něhož promouvá ne tak figura skutečná jako spíš její umocněné nitro.

Není bez nebezpečí předášti tuto metodu, jež v epice projevuje svou silu, skoro beze změny do tvaru dramatického, kde naráží na sebe výkliky bez prostředku spojení dějového. V Alchymistovi jednají všechny osoby pod vlivem nějaké podělosti, která se vybíjí ve zvolávaných jakoby křesťových. Vančurův text (knížecí v Družstevní práci) líbí se v přeměně vykřičníků, oblibeným tvarem jeho konverzace je imperativ. Ale rozkaz, kterému se nevyhnou, pozbývá po trojím, čtvrtém září užití svého důrazu a zůstává z něho jen silný zvuk. Rekne se jdi, ale oslověný neodchází, fakne se mlé, ale nepřestane mluvit, vysloví se nad ním prokletí, ale on si klidně kuti dál, a ty promarněně akenty jdou do prázdniny. Tento strukturální znak proniká i do samého děje. Po několik scén volá se zlato! zlato! Experiment se nepovede, ale nejdůležitější je autorovi i titulnímu hrdinovi důkaz, že bylo lze přesně vypudit zatmění slunce. Ironický název říkáte vše velmi moderně čtenou: hle, domaří řádatán přísluší na významnější význam, než o jaký zdánlivě usiloval. Ale ten dvojsmysl je vedlejším výsledkem, nejsme k němu doráděni s žádoucím jasem, jakého se některým současníkem vůbec nedostává.

Další se tak Vančurovi některé skvělé dějové úseky, které jsou útěchou v dnešní nízinké české divadla: hned začátek s hrou na slepu bábu a s náznaky složité erotiky; scéna císaře Rudolfa a soud s úkazem astronomickým; ústřední výjev před tavírnou, kdy tři hledáci zlata, každý s jiným zámerem, zaklinají vytoužený kov a kdy hlavní experimentátor spojuje odvést pozornost od toho, že v komínce skryvá milenku. Zvlášť tato situace má jak filosoficky tak divadelně nabízí k čemuž velkému, čime se odechnutí smělou, myšlenkově dějovou dobroduřnosti, jak ji doveďla výprávíci alžítská doba. Vsunuty jsou však hlušší a konvenčnější scény s nálož zájmovými postavami vedenějšími a vytěženými, k důsledkům dovedeno neni ani ono nejednější místo. Na to je Vančura trocha muhohnačný. Nemá oprošťujícího vidění, jakého si žádá jeviště. Jeho chybou je, že jednak se své oblibené chvíle přemotivuje, takže se podává lásky, učenosti, náboženství vespřem luhkou, jednak že nedotahuje. Při základním zámeru, hledicím k rozrušnému chmurnému severskosti a lehkováznému vynáležavému jihu, nelze nevzpomínati Dykova Posla. Také tam vpadl erotický dobyvatel do těžkého prostředí domácího, také tam stály proti sobě hodva banque a čtenářství Písma. Kdežto však Dykovou silou i slabostí byla sedmickým dovedná kombinace, která stínovitě říká až k doktrinářské primářosti, je Vančurovým kladem i nedostatkem přetíženost barokní, bujení výrazových příkramů a myšlenkových výhonků, vychytávání z přesných liníí. I na divadle je po sedlý básem, nikoli však, na rozdíl od rozmá, citem pro vývážený rád.

Byle jen spravedlivé, že se k pohostinské režii přizval Jindřich Honzík, který se v skromnějším měřítku zasloužil o autorovu obě prvotiny: Stavovské divadlo mu dalo k dispozici otáčivé jeviště (nepracujícího) poříčího bez huku jako na Vinohradech) a umožnilo tak žádoucí rychlosť představení textového nádchu podstatně kráčeného - vypadla na příklad postava kněze, čímž srozumitelnost arci poněkud utrpěla. Střídavým osvětlováním, účinným seskupením komparativních a myšlenkových výhonků, vychytávání z přesných liníí. I na divadle je po sedlý básem, nikoli však, na rozdíl od rozmá, citem pro vývážený rád.

Bylo jen spravedlivé, že se k pohostinské režii přizval Jindřich Honzík, který se v skromnějším měřítku zasloužil o autorovu obě prvotiny: Stavovské divadlo mu dalo k dispozici otáčivé jeviště (nepracujícího) poříčího bez huku jako na Vinohradech) a umožnilo tak žádoucí rychlosť představení textového nádchu podstatně kráčeného - vypadla na příklad postava kněze, čímž srozumitelnost arci poněkud utrpěla. Střídavým osvětlováním, účinným seskupením komparativních a myšlenkových výhonků, vychytávání z přesných liníí. I na divadle je po sedlý básem, nikoli však, na rozdíl od rozmá, citem pro vývážený rád.

Letošní sezona na Scala di Milano bude zahájena jako obvykle 26. prosince a to Wagnerovou operou Soumrak bohů. Repertoár troši daleko 15 oper italských skladatelů, 2 francouzských, další dvě opery německé, 1 ruská a 1 maďarská. Říká se, že nad ostatními mužské postavy byly ocelstvijí

KADÝ JINAK

O. Sekera

NÁRODNÍ HOSPODÁŘ

Výkaz Národní banky československé

vs - Praha 9. listopadu

Kdežto říjnové ultimo proběhlo poměrně velmi hiadce, nezůstává již první listopadový týden takového uvozování, aspoň pokud se to jeví ve výkazu Národní banky, napak prozrazuje spíše ještě některé ultimové reflexy. Aspoň při úvěrových obchodech se zdá letos uvolnění podstatně užší. Loni klesly úrokové nároky na Národní banku za první listopadový týden o 171 milionů Kč, letos o necelých 19 milionů Kč. V podobných se jeví pokles zásob směnek letos o 2,4 mil. na 920,7 mil. Kč, kdežto loni klesla zásoba směnek o 392 mil. na 1167,8 mil. Kč. Lombard a eskontní cenných papírů klesly letos o 16,5 mil. na 390 mil. Kč, loni se zmenšil o 122 milionů na 426 milionů Kč. Také příliv úvěrových obchodů se zmenší na 2,7 mil. na 1093,3 mil. Loni klesla o 9,1 mil. na 1118,3 mil. Obě bankovky se zmenší letos pouze o 161,4 mil. na 3893,5 mil. Kč, je však stále skoro o miliardu Kč nižší než loni, kdy po poklesu o 392,6 mil. Kč byl 6824,9 mil. Kč.

C - Praha 9. listopadu

Stav k 7. listopadu (v tisících Kč):
Aktiva: Zásoba zlata 1.658.556 (minus 85), pohledávky v cizině a zásoba valut 1.085.253 (plus 3737), jiné hotovosti 53.668 (plus 7006), e-kontován cenné papíry 920.699 (minus 2396), eskontované cenné papíry 75.000 (minus 17.500), zapůjčky na cenné papíry 515.245 (plus 779), zástatek státního dluhu státníkového 2.689.763 (minus 3072), jiná aktiva 420.968 (plus 2798).

Pasiva: Akciový kapitál 405.000, rezervní fond a kapitálový fond rezervní 31.571, obě bankovky 5.993.554 (minus 161.407), žirové pohledávky věřitelů a jiné ihned splatné částky 797.688 (plus 163.666), pokladniční poukázky v oběhu 45, jiná pasiva 258.312 (minus 5793).

Platy na dávku z majetku 7830 mil. 654.575,14, k tomu splátky záloh poskytnutých k proplácení bonů (z úrokových úspor) 165.494.131,80, úhrnem 7.994.148.704,94 Kč. Ta to částka se zmenší na vracené přeplatky a refundované náklady a o zálohy poskytnuté na proplácení bonů úhrnem o 169.634,99 na 6.011.979.069,95. Zlaté krytí je 40,2 proc.

Lepší krytí marky

B. K. - Berlin 9. listopadu

Z posledního týdenního výkazu říšské banky je zřejmo, že úvěry, poskytnuté bankou, jdou rychle zpět. Proto se také snížila zásoba obchodních směnek téměř o 38 milionů marek a směnek na říšský poklad o 38 milionů. Drobné mince se vrátily do pokladny říšské banky 26 milionů a bankovky 131 milionů marek. Úhrnem bylo občíva 534.610 milionů marek, což je proti minulému měsíci méně o 137 milionů marek a proti listopadu 1931 méně o 707 milionů marek. Také zásoba zlata a devísi tentokrát o něco počítala, poněvadž ubyl devísi o 1200.000 marek. Krytí bankovek se zvýšilo s 26 procent na 26,8 procent.

Bursy na Rooseveltova pevné

vs - Praha 9. listopadu

Pro bursy není významně Rooseveltovo překvapení. Byly ovšem obavy, že po Wall Street bude vojna demokrata, který při své volbě kampani vinil bursovou spekulaci jako příčinu dnešní hospodářské tisíce, povídou a vpravdě byla novovorská bursa na straně Hooverové. Byla také do jisté míry nástrojem Hooverovy propagace, neboť se podařilo před časem Hooverovi přimět své mocné přívržence, že se vzdali kontremisí a pomáhali zlepšovat kursy, což vrcholilo v letech měsících. Když se však ukázalo stále zřetelnější, že Hooverové naděje jsou nepatrné, odvrátil se od nich v Wall Street. Mělo to v zájmu o pět pokles kuru, jimž eskontovala americká spekulace přišla zvolení svého odpůrce. Avšak s hotovou věcí se v posledních dnech smířila i americká spekulace a těsně před volbou obrátila. Dnes na zvolení Rooseveltova stupňovala se aspoň při zahájení bursy povápná náladu, neboť se doufá, že nyní přestanou spekulaci manévrov, které nemoze dosud brzdily vývoj.

Tím spíše ovšem evropské bursy přijaly Rooseveltovo volbu přiznivě, neboť demokrat a mokrý na stolci presidentském znemožnil především liberaлизující celní politiku a nadělil na zrušení prohibice, jež přímo i neprímo mohly by Evropě prospekt. Kromě toho se však očekává, že také o dluzích bude nyní možno jednat otevřeněji, neboť odpadnou předvolební obavy, které brzdily

ZENEVSKÉ VARIETÉ

s Bedářem

Japonský zástupce Macuoka předvádí deně tanec mezi vejci.

KULTURNÍ KRONIKA

K bratislavské výstavě Miloše Jiránka

Zd. Hlaváček - Bratislava 28. listopadu

Sotva se najde někdo, kdo by ještě dnes zapochyboval o významu Miloše Jiránka. Dvacítiletý odstup od jeho smrti dovoluje dnešní generaci, aby našla pro něj důstojné místo v historii impresionistické epochy vedle Slavíčka a Preislera a literárně ho přifařila k tvůrčímu moderní výtvarné kritiky.

Jirák byl z rodu dobyvatelů. Vysoko kultivovaný a spalovaný žárem chtění po stíhl situaci českého výtvarnictví a chtěl ji zapojit do uměleckého dění západního. Ve Francii dožíval impresionismus. Tím se mu sily začít třebať za cenu zpoždění, aby české umění našlo umístění ve světové tvorbě. Konečně impresionismus s plenairismem coby obrazovou formou. A tak po prvních naturalistických plátnech, v nichž se ozývají reminiscence na pobyt v Paříži (1900), rozvíjí se v Jiránkově díle od obrazu k obrazu historie impresionismu od jeho zrození k plnému prožití zrakového opjení s vlivemem k písce, kresby a modelace až k tragickému poznání marnosti pomějivých vizuálních sensací a nutnosti rehabilitace linie a kompozičního řádu. Věřil jaký Cézanne, že impresionismus je jenom počátkem cesty, kterou se bude ubírat umění, jehož funkce je daleko složitější, než jen zachycení proměnlivé a klamné nálad okamžiku, ale že v nás obnovuje pocit spravedlnosti a svou nadzemskou krásou díky rovnováhu naší nízkosti. (Dojmy a potulky.) Jirák netvořil spontánně z přebrytu božího daru — intuici, jako Slavíček; jeho dílo je výsledkem úpravného spekulativního procesu a snaby po osobitém výtvarném projevu. Proto není v jeho tvorbě určitý etap. Nejprve si svůj pokus ověnuje teoretičky a zkouší v přípravných skizích, než přistoupí k definitivnímu vyjádření. Akvarely a oleje z let 1902–07 nenesou vlnu stop pařížského pochu. Připomínenou někdy Moneta a kouzelnou květinovou zátiší Odíona Redona (Macésky, Záhony květin, Fráňek). Kostel sv. Mikuláše, obrazy z Jelečkovo příkopu (Zima), z Labského Týnce (Zelený statek). Velká voda u Veletova a Lavička pod stromy, nesou plně impresionistický charakter. Vibrace světla a vzdachu naplní tyto rozkošné oleje. Zelený statek je však už předzvěsti výtvarné kázce. Sem patří též půvabná Bílá kytic, kterou mohu zařadit do okruhu Bílých studií. Počínají krásné komponovanými obrazem Čtenářky — je tu jen akvarelová skizza — a kulminují monumentálním olejem Na písaku. V těchto figurálních obrazech — též ve Fialové podobizně — je celá vysoko kultivovaná osobnost Jiránkova. Následuje De gasova příkladu nutnosti kompoziční vyrovnání a soustředěnosti formy. Jirák komponoval tyto obrazy s jasním taktem a v přejemných nuancích bílé a modré, jimiž modeluje šat, vytváří světlo a stín, dosahují jakého bylo sotva kdy dosaženo nejpestřejší paletou. Tyto obrazy mohou být směle řadeny k nejlepším dílům českého impresionismu. Úkoly barevné a kompoziční rovnováhy vyřešil i v obrazech Piskářů. Vyvádí z bludného kruhu impresionistického atomismu a spěl k syntese formy jak dokazují obrazy z Nových Dvorů. Stromy před bouří a dvojportrét U stolu. Barvy nařízené v širokých plochách byla přiznána plná funkce. Zúčtován s impresionismem a byl odhodlan k novému zápasu.

Jirák v boji o nový umělecký názor dotkl se problému národnosti a rasovosti v umění, problému, který také dnes nepozbyl své akutnosti. Věděl, že naše umění musí být v kontaktu s evropským, že mladí instinktivně pochopili nutnost postavit se technicky na evropskou bázi, při čemž nejdé o přejímání obsahu čistého umění, ale

jen o metodu výtvarného tvorby, společnou celé generaci, že v evropské konkurenci obstojejíme jen tehdy a tím, co přineseme vlastního, co ponese znaky naší rasové odlišnosti. (O českém malířství moderném.) To ovšem nenajdeme ve svátečním krojovém umračení, ve folkloru, ale v intimních a anonymních uměleckých projevech lidového ducha, písni, poesii a malbách, v nichž se třeba primitivní formou duch rasy projevil nejprůzračněji. Jde ovšem o delikátní a nenásilné přetavení primitivního poetického bohatství v novou kultivovanou formu, naplnit tuto rasovým půvabem. To bylo důvodem, proč Jirák v letech 1903–6 putoval o prázdninách do Velké a na Slovensko na Myjavu a Dětvi. Zaujal slovenskými písniemi, které slýchal od slovenských studentů v Praze, sliboval si z těch cest mnoho, ale při častějších návštěvách vystřízl. V Samkově pohraniční krémě tehdy mezi Uhrami a Moravou poddával se třeštivému kouzlu cikánských melodií. Doufal nalézt na Slovensku svérázny kmen, prodchnutý heroismem a rasovou hrđostí, jak si ho vysňoval ve svých romantických představách. Ale přiznával, že sice vnikde nedovedou být lidé tak veselí jako na Slovensku, nikde že se mu nežilo přijemněji; ale výsledně dojem, nejcharakterističtěji rys země i lidu je přece cosi smutného a pláše divokého. (Dojmy a potulky.) Počáteční oblouzení folklorem, jak se projevilo v Myjavských trzích, Myjavské škole a Božím Tele ve Velké, opadlo a Jirákovi zjevilo se Slovensko všechno dne, roboty a trampt. Takové si je také zamíval. Jeho skizzy se plní kresbami a akvarely, které svědčí o Jiránkově neobyčejné technice a pohotovosti okamžitého záznamu. Jsou přehořatým deníkem, na jehož stránkách rostou krásné typy slovenských mužů a žen, tak jak je potkal. Ty tváře z Dětvi dosahují až legendární mohutnosti. V těchto akvarelech už před hrdinskou dobou projevuje se v sevřené kresbě a průzračnosti prolínajících se barev Jiránkův skutečný malířský talent.

Nadějte mezi lidem, který si zachoval nejtvrdaleji svůj kmenový charakter a hrđový heroismus, koncipuje Jirák v přípravných kresbách a akvarelech zbojnický cyklus. Odůvodnění pro pojetí zbojnické legendy janoškovské hledal v pověstech a lidové písni, které v lici historie o Janoškovi a horních chlapcích jsou lidštější, ale také neskromnější, než soudní akt z Liptovského Sv. Mikuláše. ... v těch zbojnických pověstech a písni koncentrovala se všechna lásku k volnosti, touha po svobodě vrozená všem těm po staleti ujařmeným lidem, žijící po zvuli a nevázanosti, kterou by se chtěl čas od času opít místo kořalky. (Dojmy a potulky.)

Do modravé tmy svítil oheň Noční stráže a z tmavého pozadí rostou postavy zahalené v bílém haleně; v Čestě podobné dvě postavy chůzí dopředu nachýleny krátké noční tmou. V Oběšeném Janoškovi maluje sotva nadechnutým barvami lidský čár, visící za žebro na háku šibenice s pověstnou dýmkou v ústech. Akvarel Bosorky dá záminku k vyřešení probléma doteku světla s obnášenou pokožkou dívčího aktu Haleny přes hlavu působí skvělou dekoraci šatu stejně jako olejové studie k Zbojníkům. Stará bruška je reminiscenci na japonské akvarely. V studiích k Stráži ztělesňují typy hrnacích, sukovicích chlapíků. Tyto motivy opakují se v dřevorytu a v litografii. Leptá také dvojí podobiznu slovenského Quijota S. Štefanoviča. Cyklus Zbojníků zůstal nedokončen. Snad proto, že skutečnost vylečila Jirák z tohoto romantického zaujetí. Ale zato v Dojmech a potulkách vylíčil zbojnickou historii, jak dosud nikde nebyla líčena. Tato krásná kniha viry, naděje a smyslového opjení jakož i studie, kritiky a globusy spolu s bohatým malířským dílem svědčí, že naše umění v Jiránkově ztratilo muže, který svůj zápas s andělem vědě čestně, který zachoval čisté víno až do konce.

Z brněnské činohry

E. V. - Brno 28. listopadu

Premiéry dvou význačných domácích děl: Vančurova Alchymisty a Hoffmeistrových-Goldoniho Zpívajících běnátek dosáhly v Brně úspěchu. Po pražském posudku her samotných zůstává jen zmínka o odlišném brněnském pojetí.

NEJZAJÍMAVĚJŠÍ KNIHA 1932

která obdržela v nedělní anketě Lidových Novin největší počet hlasů, je na 1. místě

A X E L A M U N T H E H O K N I H A O S A N M I C H E L E K N I H A O Ž I V O T Ě A S M R T I

Polooley lékař a básník líčí svůj bohatý život, jehož dějství se rozprostírá od Anglie až po laponské tundry. Vypráví o své láse k lidem, zvířatům, rostlinám a zemi. Vykádá své životní zkušenosti jako neurolog a jako člověk na sklonku svého života...

Munthe byl dosud neznámým autorem, dnes však se celý svět obdivuje jeho dílu, jež dosáhlo jedinečného knižního úspěchu v přítomnosti. Ročet prodaných výtisků jde, do statistik. I ve slepeckém tisku je dnes nejrozšířenější knihou po bibli. Takové dílo se vynoří jednou za několik let. Přečtěte si a poznáte nejkrajnější knihu dneška. • K dostání u všech knihkupectví.

BROZOVANÝ VÝTIK Kč 60,- VÁZANY Kč 75,-

Nakladatel
Václav Petr
Praha II,
Ječná č. 32
Telefon 349,19

Vladislava Vančury Alchymista byl očekáván při vzpomince na jeho předložského Učitele a záka se strachem. Ale Otakar Mrkvíčka, jemuž bylo jako nosu svěřeno vedení hry, zachránil též všecku a větší díl úspěchu je jeho. Vznešenou a milhou nadoblačností Vančurovu promítal ostře na syrovou, hmatačou zemi a spontánní autorovo vyjadřování metodu prostými, pevnými otěžemi přirozeného a skromáho výrazu. Jeho scéna, členěna v kusem malířova oka, dala mluvit a spojovat se s okamžitou dynamikou děje i téma, jichž hlas právě nezná, což bývá jindy nejtěžší problem brněnské činohry. I komparasy, jindy mrtvé a trapné, narůz, ozily. Ovšem tam, kde autor upadl v krajně papírové okouzlení slova, nebylo možno najít divotvárců, který by dovezl dílo této studie do soše trochu kry. Pani Gráfová (Anna Koryčanská) a p. Skřivan (Rudolf), jejichž parti byly po této stránce nejvíce zatížené, trpce to pocítili. Podivuhodný byl způsob, jímž zvídali pan Leraus svůj úkol v říšedlání a nejobtížnější postavě světákého hvězdáře Alessandra. Pan Podhorský išlo obvykle propracovat svého Michala Koryčuna svědomitě do podrobnosti, jeho bratra Martina hrál však pan Šígr příliš na jedné trusé. Vcelku bylo jasné, že nezdobená slohouvou onduaci klenula by se hra mnohem monumenálněji.

Reži Zpívajících Benátek měl p. Walter. Na rozdíl od Prahy — pokud lze ovšem usuzovat z pražských kritik — řešil hru a pravem jako bohupustou frašku a řezavou tendenci přehlušoval homérským smíchem. Na skromnou technickou možnost starého divadla se mu řešení dařilo, nebylo však možno při této vůdci směrnici věnovat celku sourodě slabší dějství třetí, kde se nevázaná tajtrická maškaráda mění najednou v soudcovský talár. Pan Walter sám zvolil masku svého Pandolla, představitele Třídy, originálně a jeho pozoruhodná národní ekvilibristika se titla i jeho jménem chvílemi právě při závěrečných scénách. Nejhlučnejší úspěch sklidila svorá živelnost p. Klíky, představujícího v Donu Marziu v říšském tiskovině. Steině však i pp. Lokši a Klimeš a uvářkaná dámská trojice (Urbánková, Waltrová a Láznicková), kteří všechni byli povýšeni na zpíváky, založili své podání celkem se zdarem na grotesknou hanzavilku. Přitomný autor (ovšem z těch dvou jenom jeden) byl pozdravován srdečným rámusem.

České kvarteto zavítalo po delší přestávce opět do Bratislavu, aby své čtyřicetileté jubileum oslavilo jí tam, kam neměř rovnou čtyřicet roků jezdilo a kde byly vznášeny titu umělců po převrnutu každém rokem středem nejvýše a nejsrdcnejší úcty. Sobotaři jubilejní koncert byl jistě z nejslavnějších, ne-li nejslavnější v bratislavském koncertním životě vůbec. Tradition Českého kvarteta zapustila kořeny i do hudebního života na Slovensku, má přímý vliv na vznik smyčcových kvartet několika slovenských autorů, buhulez však nedovedli jsme založit po tomto vzneseném vzoru obdobné komorní těleso na Slovensku. Traditionním temperamentem a s významným pročítěním provedli na sobotním koncertě Smetanův kvartet e-moll „Z mého života“, malířský, zářivě jary Kvartet B-dur op. 11 od J. Suka a vzněcené dílo A. Dvořáka, Kvartet As-dur op. 105. Po provedení Smetanova kvarteta odevzdal univ. prof. Dobroslav Orel umělcům plakety university Komenského v Bratislavě a později je za umělecké korporace bratislavské srdečným proslouven. Za město odevzdal plaketu města Bratislavu za scénou starosta dr. V. Krno. Skoda, že tyto projevy nebyly jednotnější; zvláště když projev p. prof. Ruppeldta v nešťastné stylisaci dopadl téměř separativicky. Slavnostní náladu nebyla však těmito nesrovnanostmi pokažena. Naopak vyvrcholila ukoncem v jednotný a možnou projek lásky a oddanosti bratislavského obecnstva k umělcům. Do viděnia! Alex. Moyzes.

NOVÉ KNIHY

Ioš. Ludvík Machala, Návrh na reorganizaci čs. státních drah. Nákladem autora. Stran 255, několik tabulek. Cena nevedena.

Třetní kód platný v zemích českých a moravskoslezských s všeobecnými zákonami. Upravil JUDr. Josef Nekička. Vydařil J. Gusek v Kroměříži. Stran 412. Cena Kč 40.

NÁRODNÍ HOSPODÁŘ

O živočišný syndikát

vs - Praha 28. listopadu

Jednání o zastoupení jednotlivých složek a skupin v živočišném syndikátu postoupilo dnes díle, ale přece se nedosáhlo končeň dohody. Po celý den se konaly schůze a porady všech skupin. Na pražských jatkách byly dnes opět bouřlivé projekty, týkající se jedná rozdělení příhnaných bagounů, jedná organizační věci. O rozdělení bagounů se dosáhlo jisté dohody podle klíče hospodářského družstva. Také jednání o organizačních věcech dnes poněkud pokračilo. Bylo sice zmařeno formální usazení volného sdružení velkofezničků, obchodníků a zpracovatele dobytka, které se mělo podle úmluvy z neděle utvořit při říšedlém svazu průmyslníků a jednotně se sekci dovozů vystoupit při tvoření syndikátu. Na ústředním přítomných odvolali však některé z účastníků této chystané organizace svoje podpisy. Odpolečen se jednalo mezi sekci dovozů a říšským svazem obchodníků dobytka. Jakož předseda Vantoch se dnes vzdal. Na jeho místo byl povězen vedení říšského svazu mistropředseda Pokorný z Venko-družstva. Mezi oběma odpůrčími organizacemi se dosáhlo dohody aspoň v tom směru, že se utvoří osmidenný smíšený výbor, v němž jsou obě organizace zastoupeny paritativně a které má jednak odstranit rottory při rozdělení kontinentu bagounů, jednak má připravovat zastoupení obchodníků v syndikátě tak, aby obě organizace byly účastněny. Zastoupení v syndikátě se však nyní domnívá také říšský svaz jednotných fezničků (slovenský živnostník). Také říšedlenské masnářské průmyslu kapelo dnes odpoledne schází, na které jednalo o své účasti na syndikátě. Rovněž uvnitř zemědělské skupiny se pokračovalo v poradách, které měly za výsledek, že zastoupení zemědělských zájmu v dobytčím syndikátu má být jednotné a nikoli různými skupinami. Mělo je obstarat Centrokooperativ. O osobách, které to mají být, rozhoduje předsednictvo agrární strany. Doufá se, že se přece jen podaří ustanovit syndikát v době co nejbližší a spěch v tom směru se rozhodnout také tím, že se denně vypořádají nové organizace a noví zájemci kteří se domáhají zastoupení v syndikátě.

Pro uvolnění textilních surovin

INDEX, vyšlo 20.12.1932, č. 11 – 12, 4. ročník, str. 107

list pro kulturní politiku, redigoval J.L. Fischer, B. Fuchs, J. Mahen, B. Václavek

Brněnská činohra

(...)

Vančurův Alchymista (v režii a výpravě Mrkvičkově) ukázal zajímavý vývoj Vančurův od dramatu jakožto poezie slova k dramatu jevištnímu, od svobodného vytváření ke koncesím dnešnímu iluzionistickému a realistickému jevišti. Kořenem toho zjevu jest jeho vývoj k psychologicky řešenému tématu, které mohlo být velikým obrazem rozhraní dvou epoch, jímž doba Rudolfa II. byla, nestalo se jím však, protože hra velikých dějinných sil byla mimo Vančurův zájem. Je zachycena jen, jak se lámala, v soukromých vnitřních osudech jednotlivých osob hry. To vše ukazuje Vančuru, okázale míjejícího dobová téma, na cestě ke klasicismu velmi usedlému a kompromisnímu. Mrkvičkova režie nasadila a po první dva akty udržela dobré tempo. Jí získaly i výkony herců, které byly na velmi dobré úrovni: Okázalý, v detailech nedosti jemně prokreslený Alessandro p. Lerausův, uštvaný Martin Koryčan p. Šlégrův, pochybovačný a rozpolcený Michael p. Podhorského, polobláznivý Rudolf II. p. Sklenářův a těžce z náboženské přísnosti k prudšímu tepu života se dobíjející Anna Koryčanová pí. Gröfové. (...)

B.V.

MORAVSKÉ SLOVO, 26. 11. 1932, č. 231, str. 4

večer premiéra původní Vančurovy novinky Alchymista za pohostinské režie Ot. Mrkvičky.

MORAVSKÉ SLOVO, 29.11. 1932, č. 232, str. 2

recenze

DĚLNICKÁ ROVNOST, 26.11, 1932, č. 278, str. 4

večer premiéra původní Vančurovy novinky Alchymista za pohostinské režie Ot. Mrkvičky